

LA AURORA

Semanario Bilingüe.--Se publica los sábados

PRECIOS DE SUSCRIPCIÓN

En las Baleares... 1'00 peseta trimestre.
En las provincias... 1'50 » » »
Extranjero... 2'00 » » »

REDACCIÓN Y ADMINISTRACION
AMADOR N.º 22. MANACOR

Anuncios y comunicados a precios convencionales

PUNTOS DE SUSCRIPCIÓN

En la Administración de este periódico.

Parla en Reventolí. Escolta y cirera.

NESPLES

N' haurem de repetir unes cuntes a n-es manobres de *El Ideal*, *Obrero Balear*, *in-justicia* i altres caps esflorats per l' estil.

Si fossen tan trempats per fer ses coses a sen endret com e-hu son per ferles a sen revés, ¡ja mos hi aniria bé!

AH CARABASSENS!

E-hu sou mó't, jo senyorets de *El Ideal* ab so anar a comparar com e-hu feys dissapte passat, sa condemnació i mort del Bon Jesús ab sa condemnació i mort d' un caporal de lladres, incendiari i assassins, com era En Ferrer, que 'l varen haver de fusellar p'es crims qu' havia comesos i fets cometre durant sa setmana vergonyosa. Aquexa comparació que heu feta, més qu' una *carabassencada*, es una abominable profanació, una horrible blasfèmia.--S' Autoritat Civil i es Fiscal de Sa Majestat han cregut del cas denunciar sa convocatória que féreu voltros de sa vetlada en honor d' En Ferrer. Ses Autoritats han fet lo manco que porien fer; i voltros encara los saltau demunt preten-guent, jo gran vergonya! que sa condemnació i mort d' En Ferrer va esser injusta com sa condemnació i mort del Bon Jesús. El Bon Jesús, que passá p' el mon fent bé a tothom, qu' era el metex Verb del Pare, el metex Deu, ¡compararlo ab En Ferrer, que hu volia *destruir tot*, que hu volia *arrasar tot*, que hu volia *cremar tot*, que deya que tota propietat era fruyt d' una iniquitat, i tota autoritat un despotisme i una tirania que s' havia d' esbucar i esveir; que predicava que havien de combatre l' Església ab so verí i ses bombes; que deya qu' havien d' afalagar i donar reyna solta a tots ets apetits i passions des jóvent, que predicava qu' havien de matar capellans, frares i monjes, militars i capitalistes; que va moure i dirigir sa revolució de juríol a Barcelona i altres poblacions, aont se feren tantes de lladroneries, incendis i morts i tantíssims d' altres crims! ¡Ab aquex criminal abominable, ab aquex incendiari, ab aquex assassí, ab aquex lladre, anau a compara el Bon Jesús, jo senyoret de *El Ideal*! ¡Quina blasfèmia! ¡Que Deu nostre Senyor, que us ha de judicar, la vos perdoni! ¡Es que no sabeu que vos deys ni que vos metjencau!

III

APLEC REPUBLICA A SÓLLER

N'hi va haver un dia 16 del corrent,

i no foren tot be b's ses barbaritats i ximpleses que s' hi llansaren.

Va rompre 's foc un tal Jusep Agustín, destrempanse de mala manera contra En Maura i En Lacierva, com era d' esperar. ¿Se concep avuy un sermó republicà sense gargays contra En Maura? També hi hagué mica de fregada a n-En Canalejas. Ah! també doná En Ferrer per *martir del sigle XX*. Sí, ¡e-hu va esser un *martir*, pero des robos, incendis i assassinats que va causar ab sa *setmana vergonyosa*! ¡un mártir des seus crims! ¡un mártir com En Moreu i En Parragó i tants d' altres bandetjats famosos! ¡Bon profit los fassa a n-es republicans aquex *martir*!—També mos va fer a sebre s' orador que 's «portuguesos» han implantada sa república espanyola. ¿Ay de bo? ¡¿com axí no mos ha arribada encara pera qui? ¿o Mallorca no es Espanya ja? ¡Veyam, Sr. Agustín, si mos ho aclaríu a n-axó!

Llavó sorí a 's mitx un tal Tomás Rosselló, que, en lloc de dir es sermó, el fé lletgir a un altre. Comensá també (¡no 'n mancava altra!) insultant En Maura i En Lacierva, tractantlos d' *inquisidors*; pega un' espipellada a n-En Canalejas i una encensada a n-En Ferrer, anomenantlo *gran*. Sens dupte era *gran* p' es seus crims i ateritats que 'l feren fusellar. ¡Axó son ses *gradeses* aes republicans!—Llavó posa demunt es niguls sa revolució de Portugal, dient que «sols una nota trista se destaca en es fondo de tanta d' alegría, i es sa mort de s' almirant *Dos Re's*, cap de sa revolució». De manera que tantes de morts i de ferides com e-hi ha hagudes a Portugal ab motiu d' entrarhi sa república no son estades «tristes» sino «alegres» ¡ses morts son «alegres» p' es republicans! ¡axó hu diuen es qui demanen que llevin sa *pena de mort*! ¡Quina geni! ¡Deu se 'n apiat!

S' acaba aquexa «pobre y sin gala-na peroración», son paraules des propi *orador* i s' alsa, manades fetes un *sulle-ric*, un tal Gaspar Borrás, molt francot. Diu qu' ells, es republicans de Sóller, «son pocs».—Es ver, i axó es sa sort de Sóller.—Llavó fa a sebre a n-es bobians que l' escolten, que Cristo va esser «es primer republicà».—¿De quina república, germá? Mos agradaria sebrehu. Sa República Romana en temps de Cristo ja havia finit; a ses de Grécia les havia fets acabar ets alens sa Romana, abans d' acabarlos ella bax des poder d' August. ¡Vaja, Sr. Borrás, digau-mosho de quina república era republicà

el Bon Jesús! Quant vos e-hu diguéreu, e-hu devieu sebre! ¡Treyemos de duptes, homo sant de Deu! ¡No mos fassau penar!—Llavó diguéreu que voleu que tots fassen feyna. Noltros deym lo metex, que cadascú fassa feyna a n-es seu redol. ¿En fan tots es republicans? Noltros en conexem molts que no 'n volen brot, i que només son bons per fogir de fam i de feyna. Germá, vos convendria primer convertir es vostos, passar es ram per ca-vostia, abans d' aficarvos a passarlo a ca-d' altri.

Entre en dansa llavó un tal Damiá Ozones, dient que desitjen ells tenir «una escola layca per porer aprende es progressos de sa ciència». Si 's tracta de sa *ciencia* de fer animalades i formar criminals com En Ferrer ab tots ets altres lladres, incendiari i assassins de sa *setmana vergonyosa*, s' escola *layca* es de primera per aprendre tal *ciencia*. Sa *ciencia* de bon de veres, sa qu' ensenya s' homo d' esser bo i li procura benestar i l' axeca a un estat superior, aquexa *ciencia* n' está tan lluny de s' escola layca com es cabrelles des sol.—¿Qu' es axó que vos embolicáreu, Sr. Ozones, que «es frares de la Companyia de Jesús enviaven xocolate adulterat de s' itsme de Panamá»? ¿Quant i aont era que «es frares de la Companyia de Jesús» feyen res d' axó? ¡Vaja! citau noms i armes, o, sino, vos direm que mentiu. Ses persones d' honor, quant fan acusacio, la proven, Sr. Ozones. Axó d' aquex «xocolate adulterat» des d' ara deym qu' es tant mentida com mentida es lo altre que deys de que hi ha «frares de lo Companyia de Jesús».

No, germá, no n' hi ha ni n' hi ha haguts may de tals «frares». Aquex nom aplicat a n-es jesuites es un doy que vos heu tret des vostro carabassot.—Llavó pegáreu una costerada a n-En Maura i a n-En La-Cierva. No hi poria faltar. Es no pegar a n-aqueys dos senyors, no fa republicà.—¿Vol dir també vos teuiu per «gloriosa» sa *setmana trágica* i per una *glória* En Ferrer? ¿*Gloriós* es robar, calar foc a lo d' altri i matar? Si vos robaven a vos, vos calaven foc a lo vostro, si vos mataven sa vostra familia i provaven de clavarvos un punyal dins es pit, ¿le hi trobaríeu gayre *gloriós*? En Ferrer, un criminal i captá de lladres, incendiari i assassins ¿es una *glória* per vos? ¡Ah Sr. Ozones, Deu vos do conexement!

Prenqué la paraula tot seguit D. Lluís Martí, que sembla qu' ha dexades córrer ses idees de la Solidaritat Catalana que professá i defensá fins fa dèvers nn any, i ara se dedica a bufar a n-es foc de sa revolució jacobina i anarquista. ¡Quina llástima que tudi 's seu talent en coses tan taliquines! Suposam que 's cronista de *El Ideal* que mos conta ses glórias d' aquest acte republicà,

no li déu tenir gayre la pia a D. Lluís, perquè lo que diu des seu discurs premut, vé a esser no res. No porém creure qu' estiga D. Lluís en tal decadència. Llavó guaytá a n-es balcó, tot xaravel-lo el gran Biel, N' Alomar, es *Mestre*... des doys, En *Fosfor* (Llúclifer) de per riure es defeusor de Satanás contra Deu, es glorificador de sa blasfèmia. I mirau, l' homo, tan valent com es, de ploma, per parlar a un públic no val un dobler de mac; pero com ell de totes maneres vol fer matx, fa com En Perez Galdós que tampoc no li tira sa pipa per enflocar discursos. Per tal motiu se treu un *petrecol*, i ja es partit a lletgir barbaritats i toxarrudesses contra En Maura i a favor d' En Ferrer, i acaba demanant «sa revisió civil des procès» d' aquex gran criminal.—Estau molt en carácter jo gran Biel! demanant aquexa «revisió». Ara li fan es manec.

Axó foren ses animalades més grosses que 's digueren a s' aplec republicà de Sóller. ¿No es ver que sembla qu' aqueys republicans s' han begut es seny, si qualque dia en tengueren?

III

INDIGNIDATS CONTRA LA SAGRADA ESCRIPURA

Seguex fentné s' *Obrer Balear*, qu' es un horror. Dia 15 va retreure lo que conta la Sagrada Escripura de Agar, esclava d' Abraham, i des fíy seu Ismael, i de qu' un ángel li va sortir com se'n anava Agar engigada de Sara, dona d' Abraham. Idó diu es paperot socialista que tot axó eren mentides, que no es ver que li sortís, cap ángel a Agar; que no era un ángel, sino un homo qualsevol, que li doná cobri, i que llavó hi aná Abraham, se 'n mená s' esclava, i crucificá aquell que l' havia acullida. ¡Axó d' aquexa crucificació si que hu es una mentida ben grossa! ¡¿d' ont s' ho ha tret s' *escriguedor* des paperot socialista? ¿A n-e quin llibre hu ha trobat? De tota sa vida de Abraham i de sa seua familia no 'n sabem més que lo que 'n diu la Sagrada Escripura. Cap altra història ni monument històric en parla. ¿Com sap, idó, s' *escriguedor* de s' *Obrer Balear* que no es ver lo que diu la Sagrada Escripura? ¿En que 's funda per fer mentider Deu Esperit Sant, que inspirá l' Escripura Sagrada? ¡Un malanat *escriguedor* de s' *Obrer Balear* fer mentider el metex Deu!... ¿Vol dir ara no es ver que sortís cap ángel a Agar? ¡¿per que no es ver? ¿Perque a vos, jo *escriguedor* socialista! no vos dona la gana? ¿Axó es manera de tractar un llibre inspirat de Deu? ¡Ah desgraciat! ¡una mica de cuquet de la terra insultar d' aquexa manera Sa Majestat infinita de Deu! ¡Deu se 'n apiat!

IV

GALUMNIA A UNES MONJES
SOBRE UNA NINA

Es paperots revolucionaris de Barcelona han fet a córrer aqueys dies sa notícia de que ses monjes de Sta. Elisabet d' allá havien martirisada una nina i n' havien abusat.

Ses Autoritats han tractat d' aclarirho, i no ha resultat més qu' un enfilay de mentides i calumnies infames des radicals contra ses monjes.

Axó no obstant, s' *Obrer Balear* de dissapte passat dona axó d' aquella nina per ben ver. Axó son es paperots socialistes: uns calumniadors que meterien penjar.

V

UN' ALTRA CALUMNIA
A SES ESCOLES CATÓLIQUES.

E-hu es lo que diu s' *Obrer Balear* de dissapte passat sobre un senyor que feya escola a n-ets *Hostalets*. Aquest senyor, *Frare* de sobrenom, va esser sargent, es casat, i tenia un' escola per conte seu a n-aquex arraval, no una escola catòlica, com diu es paperot socialista. Tal escola no s' sostenia ab subvencions de persones piadoses ab fins de propaganda catòlica, sino qu' era una cosa exclusiva d' aqueix senyor, un' escola que corria just a conte seu. Ara bé, diuen qu' alguns nins que hi anaven l' han acusat de fer ab ells coses que no estaven bé, no sabem ab quin fonament. Parex que l' han posat a s' ombra. Sa Justícia ja aclarirà si es culpable o innocent. No es aloa nostro.

Axó es lo que hi ha en net. Per lo metex, s' *Obrer Balear* ment quant diu qu' aqueix senyor es «un hermano d' aqueys que s' dediquen a acompanyar atlotets de ses escoles», i embruta de mala manera ses seues gens netes columnes acullint en «corre la veu de que aquest subjecte estava de servici a una escola catòlica d' ets *Hostalets*».

Si que hu es s' *Obrer Balear* un de xeble aprofitat de Voltaire que deya: *calumniar, que sempre queda qualque cosa!*

Sa qüestió p' es paperot socialista es caramullar calumnies i més calumnies contra «s' ensenyansa catòlica». ¡Desgraciad!

VI

BARBARIDATS I MENTIDES
A ROYS SOBRE EN FERRER.

Axó va esser sa vetlada que s' socialistes de Crutat dedicaren dia 16 a n-es criminal autor i director de sa *setmana tràgica*, En Ferrer de vоргonyosa memòria. Ja hu vérem dissapte passat qui era En Ferrer, un criminal, un malfactor, que p' es crims comesos, no pe' ses idees que professava, l' hagueren de fusellar. I no es que ses seues idees no hu fossen ben fusellables; pero es fet es que no l' condemnaren pe' ses seues idees, sino p' es sets crims. Es seu procés cantà. Idó es senyors socialistes que feren navegar sa garrova a n-aquella vetlaga, no sortiren de sa parada de ses cebes: qu' En Ferrer era innocent, que no li pogueren provar cap crim, que l' fusellaren pe' ses idees que professava, i que foren En Maura i En Lacierva i es clericals que l' mataren. Res d' axó es ver, com vérem dissapte passat. A n-En Ferrer li provàren es

crims qu' havia comesos, i les hi provaren testimonis republicans, radicals, i per aquests crims el fusellaren. Si, s' immensa majoria des testimonis contra En Ferrer eren republicans, radicals i qualque anarquista. ¡A n-En Ferrer el condemnà a mort un consej de guerra! En Maura no hi tengué art ni part. ¿Per que, idó, tracten En Maura d' assassí d' En Ferrer? Es un cas de valentia revolucionària. Si diguessen que s' Consej de guerra que condemnà En Ferrer, va cometre un assassinat, sa lley de Jurisdiccions los aplegaria de ple en ple, i s' hi posarien sa má. Per foxir d' axó, donen tota sa culpa a n-En Maura i a n-En La-Cierva ¿per que? Perque no aconsejaren a n-el Rey s' indult d' En Ferrer. ¿Per axó foren uns assassins. i no hu foren es qui firmaren i confirmaren sa sentència de mort? ¡Si que hu son valents aqueys revolucionaris!

VII

BAVARADES DE VERÍ

E-hu son lo que diu s' *Obrer Balear* de dissapte passat bax des títol *La Iglesia*. Es un enfilay d' arriases, animalades i calumnies contra ses esglesies catòliques. No hi ha infàmia que no diga d' elles i des qui les freqüenten; i escita s' trabayadors a que no hi vagen ni hi dexin anar ses seues famílies. ¡Figurau quina llibertat es sa que practiquen aqueys grans *liberals* socialistes! ¡Ah grans hipòcrites! Es que s' socialistes son es grans despotes de ses seues pobres famílies, i, ¡tenen pit llavó per proclamarse defensors i estalons de sa llibertat!—Aont acaramulla es paperot socialista ses mentides i ses infàmies, es sobre es confessionaris. Diu que s' ratxadets per ont se confessen ses dones, se poren obrir. Es fals i mentida! Ment tan alt com es tot aquell que hu diga! s' *Obrer Balear* a n-e quina esglesia de Mallorca es confessionaris tenen tals ratxadets que s' puguen obrir! ¿Que va que no es capás de citar-ne cap? El defiam a que mos ne citi un qu' es un!

Segons s' *Obrer Balear*, no hi ha brutor que no s' fassa dins ses esglesies, i no s' treu paraula bona de ses funcions sagrades que s' hi celebren, i sobre tot, des sermons i ensenyances que s' hi donen. Se comprén que s' paperot socialista fassa tot axó; ell sap pro:u bé que, mentres es trabayadors vagen a l' esglesia, rebrán allá bons conseys, les ensenyarén allá sa doctrina de Deu, beuran a sa font de sa veritat, s' omplirà sa seua anima de llum celestial; ensaborirán sa dolsura de ses coses de Deu; i axí sempre prendrán de cap de dent ses doctrines *socialistes* que son impiedat, odi des pobres contra s' rics, ràbia desesperació. Mentres es trabayadors vagen a l' esglesia, poca cosa porán fer es socialistes ab ells. Per axó fan tot quant saben per decantar es trabayadors d' anar a l' esglesia. Per axó s' *Obrer Balear* vomita tota aquella verinada contra ses esglesies, arribant a insultar es Sants, ¡es Sants, que tots foren es grans amics des pobres!—¿No diu es paperot socialista que lo qu' ell vol, es es bé des pobres? Idó perque pega a n-es Sants que foren es grans amics des pobres? Ah! es qu' es fals que s' paperot socialista vulga s' bé des pobres; lo qu' ell vol es decantarlos de Deu i de l' Esglesia, despujarlos de s' esperansa ab el cel, de sa fe en Deu, s' únic consol, s' única

forsa qu' ha trobada ni trobará may es pobre demunt la terra per suportar coratjosament ses misèries i trabals d' aquesta vida, que s' socialisme no sabra may esveir, sino aumentar i enverinar. Sa fe de Deu mostra a n-es pobre de passar, ple de coratje i consol ses misèries i traballs d' aquesta vida, i ab axó guanyar el cel, sa suprema felicitat que no ha d' acabar may. Axó es lo que no vol des pobres es socialisme: vol que passin un infern d' odi i ràbia en mitx des trabays d' aquesta vida per durlos a fer sa revolució que hu ha de capjirar tot demunt devall i compondrehu tot. ¿Quant será aqueixa revolució? May, es un sómit, es sómit des socialistes. Mentres es trabayadors vagen a l' esglesia, s' estimarán mes sa veritat de Deu que no somiar coses que no han de venir may. Per axó s' paperot socialista fa de la guerra pota per decantar es pobres de l' esglesia. ¡Hipòcrita mes que hipòcrita! ¡Dolent més que dolent!

VIII

CALUMNIES I BARBARIDATS CONTRA ETS ESGLESIÀSTICS DE PORTUGAL

Es un fet que s' revolucionaris, com varen entrar i prende s' convent des jesuïtes a Lisboa, d' ont sortien tirs de fuselleria i bombes, no n' hi pogueren afinar cap de jusuïta en tot es convent. ¿E-hi pot haver una prova més clara de que no eren es jesuïtes que desaparaven aquells fusells, que tiraven aquelles bombes? ¿Que contesten a n-axó es revolucionaris? Que fogiren es jesuïtes per unes mines que tenia s' convent. ¿Les han vistes a n-aquestes mines? No, no n' han poguda trobar cap; pero diuen qu' es perque negú les sabia més que s' jesuïtes. I si no les han vistes ¿com saben que hi eren? Per més que no n' hi hagués, a n-es revolucionaris les convé dir que n' hi havia, i per axó hu diuen. ¿Que les interessa a ells falssetjar sa veritat, mentir i calumniar? Sa qüestió es escampar verí contra s' jesuïtes per que negú les puga veure ni pintats. ¡Quina infàmia! ¡quina canallada!

Un periodista francès, republicà, Mr. Lluís Naudeau, aná a Lisboa per veure qu' era axó de sa revolució i republicana de Portugal, i ha fet un escrit que posa es republicans portuguesos com un pedás brut, i axó qu' ell es republicà. Les posa com un pedás brut pe' sa manera com aquells republicans perseguexen jesuïtes, frares i monjes, tractantlos com si fossen animals feroços, no respectant edat, sexe ni condicions. Conta unes coses qu' esglayan fetes contra pobres monjes. I diu que s' fanatisme i es sauvatjisme des revolucionaris es tal que creuen que tots es convents se comuniquen per devall terra per medi de mines i sotorranis. Es Govern revolucionari e-hu ha fet mirar si hi havia tal mines, i a cap convent n' han trobada cap. I diu més aqueix periodista francès: que, a pesar de tot axó, es revolucionaris seguexen dient que si que hi havia tals mines; i tot aquell que les diga que no, el tenen per sospitós, per contrari a sa Revolució.

Es ministre de Gracia i Justicia d' allá aná a veure s' Jesuïtes tancats a n-es castell de Caxais. Les va preguntar d' assi i d' allá, i se va convencer de que n' eren ben nets d' ets atentats

que les atribuien. Dins aquell castell n' hi havia 128.

No han ballat només es jesuïtes, sino tots es frares, ses monjes i es capellans. Fins i tot ses *Germanes de la Caritat* i ses *Sirventes de Jesús* han posades a sa presó; i, com les hi duyen, es populatje les insultava de sa manera més vergonyosa.

Es frares i es capellans se desfressen de seglars per fogir; i es revolucionaris les perseguexen p' es carrers i fins pe' ses Estacions, maltractantlos de sa manera més sauvatje.

I axó es sa llibertat qu' ha implantada sa república a Portugal; axó es sa germendat i sa justícia, i sa cultura des republicans.

Es alló qu' hem dit tantes de vegades; es republicans estimen tant sa llibertat, que la volen tota per ells i gens p' es qui no pensen com ells.

¡Ah grans hipòcrites! ¡Ah grans far-sants!

IX

BRUTORS I BREGUES
DES LERROUXISTES

Son ferestes i passen la mida ses que fan es lerrouxistes a s' Ajuntament de Barcelona. Des que hi comanden es lerrouxistes, diuen qu' alló es pitjor que la Serra-Morena. Pero, com no hi ha formatje per tots, i tots en volen, surta des llevant surta des ponent,—es qui no poren arribar a res, han mogut un rebumbori, un telabastax ferest contra s' seus metexos Retgidors, contra sa majoria lerrouxista de s' Ajuntament. Ses coses son arribades a tal estrem, que un tal Guerra de! Rio, un jovenot radical, de sa classe des *rebellos*, ha tirat un sermonot dins sa *Casa des Poble* de Barcelona, es fortí des lerrouxistes, contra s' Retgidors de sa majoria lerrouxista de s' Ajuntament, un sermo not que alsava ferreta i que va esser molt aplaudit des lerrouxistes que dijunen... per forsa. I En Lerroux e-hi ha hagut d' anar desde Madrid per veure si posaria pau; i va haver de fer un discursot de devers dues hores; pero, com tocá lo des Retgidors, s' hi va veure ben endidat, va trempoletjar de mala manera; i, si uns l' aplaudiren, ets altres li demostraren es seu disgust, i el dexaren ben esmús.

¿Com va defensar En Lerroux es seus Retgidors de Barcelona? Va dir que no ha qu' esperar qu' ets homos siguen perfets ni que s' Retgidors de sa majoria lerrouxista dexin d' esser com ets altres homos.

De manera que s' qui esperen que, en venir sa república, tot se comprondrà, estan frecs. Es republicans, es lerrouxistes, son per l' estil d' ets altres. Es En Lerroux metex que hu confessa.

X

CONFESSIONS D' EN LERROUX

No les ha fetes, desgraciadament, a n-es peus de cap confessor, axí com Deu mana; les ha fetes devant es seus partidaris a la *Casa del Poble* a Barcelona, com les hi tenia aplegats per lo des Retgidors. Idó ha confessat clar i llampant que, quant va haver de fogir d' Espanya l' any 1907, que se n' aná a América, va haver de pensar com guayarse la vida per allá, i va emprendre ab el propietari de «la Ciutat Blanca» de Londres s' explotació d' un «Parch d' Atraccions» a Bones-Ayres per l'

estil del «Lune-Park» de París. I seguí confessant En Lerrooux que, ademés, ha contribuït activament a sa fundació i funcionament d'una «Societat d'irrigació hispànica», fundada fa poc a Londres ab cinc milions de lliures esterlines, axó es, uns trenta milions de pessetes, la qual ja está treballant a diferents endrets d'Espanya; i confessá En Lerrooux que tenia part en aquests negocis, acabant per demanar a n-es seus: —¿Trobau que he fet bé ab tot axó?— I uns digueren que sí, i ets altres callaren, pero alló que diuen que, qui calla, e-hu diu tot.

De manera qu'En Lerrooux té part en diferents negocis, uns dels quals es de 30 milions de pessetes. Axó i es fet de tenir dos automòvils i de donarse una vida de príncep, comensa a fer obrir ets uys a alguns partidaris seus.

XI

UNA AGUDESA D' EN LERROUX

Se conta qu' un dia arribá a un poble ab so seu automòvil, i s' hi hagué d' aturar una mica no sé perque. S' hi acosta un, i li diu:

—D. Alexandre, ¿i de quants de cavalls es aqueix automòvil? ¿De trenta?

—No, diu En Lerrooux, no es de trenta cavalls, sino de *trenta mil ases* que 'l ma mantenen fent asades.

¿Lerroouxistes, que heu sentit siular?

XII.

UN ÈXIT COLOSSAL

DES REPUBLICANS.

En tengueren un a Madrid dia 16 del corrent; i lo bo es que ni *El Ideal*, ni *In-Justicia* ni *Obrero Balear* n' han dit una paraula.

Deu esser estat de lo grossa que devia esser sa satisfacció que 'n tenien.

Va esser que 's catòlics de Madrid anaren en peregrinació a la Mare de Deu de *Cerro de los ángeles*, i n' hi anaren uns VINT I CINC MIL. I es republicans, per no esser manco, tractaren de fer una manifestació per celebrar a Madrid metex es triuñ de sa república a Portugal, i los resultá un fracás fereit: tot en gros se 'n hi arribaren a plegar un parey de mils, mal contats. Pero se venjaren des fracás anantse 'n a çiuar devant el palau de l' Infant D. Carles, i tractaren d' assaltar sa redacció des diari *A-B-C*, que no li tenen gens la pia pe' sa gran clotellada que les pegá ab sa causa d' En Ferrer, posant a la pública vergonya totes ses braguetes d' aquest gran criminal, brutes, ben brutes de lo que no dic per no ofendre 's nas de negú. I llavó se 'n anaren a çiuar i a insultar es catòlics que venien de sa pelegrinació del *Cerro de los ángeles*.

Vaja, es republicans se demostraren lo que son molts d' ells: barbatxos i sauvatjes. Es seu caporal metex N' Azcárate dins ses Cortes va demostrar que reprovava tal sauvatjada, i En Canalejas que les pegá una estemenetjada fereita.

XIII.

TRIUNF COLOSSAL

DES SOCIALISTES FRANCESOS

Tampoc no 'n diu un molt s' *Obrero Balear*. I no es que no sia fresc aquest triuñ que 's seus compares es *carrilayres* des nort de France acaben d' obtenir. Tots es periòdics en venien plens; pero 's paperot socialista d' aqui, *mutis*.

Idó es socialistes s' altra diassa varen moure una vaga general d' obrers ferro-viaris, empleyats a n-es ferro-carrils, i totes ses línies des nort de France anaven a romandre aturades, i es vaguistes comensaren a ferhi matx perque no hi poguessen circular trens. Pero trobaren sabata de son peu ab so Govern d' allá, compost en bona part de socialistes, presidit per un socialitarro com En Briand. I ¿que va fer aquest? Idó cridá a files 170000 reservistes que prestén servici a n-es diferents ferro-carrils de France; i los enviá a servir ses línies abandonades p' es vaguistes; i llavó posá dins sa presó tots es qui agafaren espenyant ses vies o fent altres desbarats per l' estil, i llavó es caporals de sa vaga qu' escitaven a n-axó i quant sa Junta de vaga s' hi presentá, no la volgué rebre ni tenirhi cap tracte.

Sobre tot, ell dins un parey de dies sa vaga va está acabada per sí metexa. No tengueren es vaguistes altre remey que tornar a sa feyna, demanant per favor que 'ls admetessen, sense cap ventatje, sensé haverne tref en net de sa vaga més que 's jornals qu' havien perduts pe' sa seua toxarrudesa i bobianeria.

¿No es ver qu' es estat axó un triuñ colossal p' es socialistes?

Se comprén que s' *Obrero Balear* no n' haja dita una paraula. Es que no degué trobar paraules abastament per donar sortida a n-es seu entusiasme fenomenal, i degué preferir quedar boca closa.

Era lo millor que poria fer. I sobre tot, boca tancada no hi enten mosques.

¿Ja hi van vius aqueys escriguedors de 's paperot socialista!

XIV.

DES-SUSTADA.

Se veu que hi está molt *In-Justicia*. Casi ja no té més que sa pell i ets ossos. Se conex que hi volen baxos es torts, i que hi ha rusca per llarc. Fa setmanes, dia 15 d' aquest més, es metex paperot per acort de sa seua *Comissió administrativa* feya públic que li «resulta un déficit, si no molt crescut, un poc important», i convidava ets amics a «axugarlehi» ab alguns cops de bossa.

Sembla que 's republicans ja están re-de-cansats de sostenir es paperot, i qu' alguns en son sortits molt plomats, i segons diuen males llengos.

Fan bé 's republicans de no voler afluxar la mosca. ¿De que les servex un paperot que 's passa mesos i mesos sense contestar mitja parauleta a sa partida de cárrecs gravissims qu' En Revenjoli no s' atura de fer a n-es republicans, i que cada dissapte ablanex ses costelles des metex paperot, posantlo en evidéncia, sense qu' aquest s' atansi a badar boca?

¿De que los servex a n-es republicans un paperot axí?

XV

¿HA GRAN MENTIDERA!

In-Justicia de s' altre dissapte posa un enfilay de mentides i calumnies contra 's Jesuites de Portugal, suposant que dins es seu convent, quant e-hi va haver sa revolució a principi de apuest més, féren foc granat i tiraren bombes molt de temps a n-es poble, a n-es revolucionaris. I posá axó *In-Justicia* quant tots es periòdics decents havien

restablida sa veritat de ses coses, quant tots es periòdics decents havien dit i re-dit que 's foc que 's va fer i ses bombes que 's tiraren de dins es convent des Jesuites, no venien d' aquests, que ja no hi eren, sino des contra-revolucionaris, que s' eren arradossats allá dins i se defensaven a la desesperada.

Axi es que, quant es revolucionaris entraren allá dins, no n' hi trobaren cap de jesuita. ¿Com n' hi havien de trobar, si feya dies que se 'n eren anats?

Axó ja hu havien dit i redit molt abans de dissapte passat tots es periòdics decents; pero ¿que los importa a n-es paperots com *In-Justicia* sa veritat? A ells lo que 'ls interessa es mentir i calumniar es frares i sobre tot, es Jesuites. Per lo metex es fals i mentida lo que diu *In-Justicia* que 's Jesuites de Lisboa fessen foc i tirassen bombes de dins es seu convent.

XVI

ES LERROUXISTES

I SA PENA DE MORT

Mos conta *In-Justicia* que dia 9 es republicans i socialistas d' aquí feren un aplec contra sa *pena de mort*

¿S' es vist res més ridicul i desenfreit qu' una gent com es lerroouxistes que tenen per orde des seu cap, En Lerrooux es *robar, calar foc i matar*, i que 's socialistes que tenen per regla lo de s' *atentat personal*, lo de matar en Maura per que no torn pujar; ¿no es, repetim, de lo més ridicul i desenfreit qu' ara mos surtin fent un aplec contra sa *pena de mort*, per que abolesquin sa *pena de mort*?

I ¿per que no la suprimiu voltros des vostros programes, jo republicans-lerrouxistes i socialistes! a n-aquesta *pena*? ¿Ha esborrat En Lerrooux lo de: ROBAU CALAU FOC, MATAU? ¿Sé 'n ha desdit? ¿Se 'n ha desdit En Pauet Iglesias de proclamar ses esclencies de s' *atentat personal* contra En Maura? De manera que voltros voleu *matar* es vostros contraris, i no voleu que sa Justicia mati es criminals que hu merexen? De manera que sa *pena de mort* la voleu voltros per aplicarla voltros a n-es vostros contraris, i voleu que 'l abolesquin contra 's criminals que la s' han guanyada?

¿Que son, idó es lerroouxistes i socialistes que demanen que s' Estat llevi sa pena de mort? ¿que son més qu' uns hipótrites? ¿que son més qu' uns farsants?

Está bé, senyorets que s' abolesca sa *pena de mort*; pero axó ha d' esser quant voltros hájeu suprimit es *MATAU* d' En Lerrooux i s' *ATENTAT PERSONAL* d' En Pauet Iglesias; quant es criminals, quant ets assassins hajén suprimit es *matar* i s' *ASSASSINAR*; quant no hi haja ja assassinat.

¿Estam, senyors lerroouxistes i socialistes de s' aplec de dia 9?

XVII

ADVERTÈNGIA

Per conhort des quatre bobians que somien que *La Aurora* acabi es menuts i se muyra, hem de fer avinent que, gracias a Deu, de cada dia mos venen suscriptors nous, qu' es un gust. Basta dir que just aquesta semana mos ne vengueren TRENTA QUATRE d' un cop. ¿Ah idó? I sabem ben cert que encara mos ne vendrán molts més, si Deu ho vol. De manera qu' hem haguda d' augmentar sa tirada.

Ara figuravos si hi van calats per

aygo i si 'n somien de truytes es bobians i biduins qu' esperen que aviat *La Aurora* farà 's bategot.

¿Que hu sápa qualcun d' aqueys bobians i biduins que du bigots, i només se 'n servex per vomitar grosseries contra En Revenjoli, que no s' es posat may ab ell, en no esser per tenirli atencions, de que per cert no 'n resulta gayre digne ab aqueixa conducta seua incalificable.

—No, germá, no *fa senyor* axó que feys. Per un fameter, per un merdacaner i tot estaria lletx axó que feys vos. ¿Una mica de bona criansa es bona, senyoret!

XVIII

¿MENTIDA!

E-hu es lo que posa *In-Justicia* de dissapte passat, que s' Ajuntament «acordás per unanimitat» ni sense «unanimitat» «fer rectificar» a *La Aurora* «las majaderias, las torpezas i las groserias» qu' haja «estampades» «ab motiu de lo des Frares». ¿Aont consta que s' Ajuntament «acordás» una tal cosa? Mentres *In-Justicia* no mos ho prèvi ab document autèntic, li direm que *MENT*, tan alta com es.

Que s' Ajuntament no acordá lo que diu *In-Justicia* se veu ben clar p' es documents que 'l Sr. Batle mos ha comunicats, i que no insertam avuy perque, com los rebérem, ja teniem es periòdic compaginat. Los insertarem dissapte qui vé, si Deu ho vol, no perque tenguem cap obligació de insertarlos ni perque negú puga forsarmoshi, sino per consideració i deferéncia a n-el Sr. Batle i a n-es nostro Magnific Ajuntament, i ademés per rebatre 's clau a lo que diguérem sobre axó des Frares i sa proposta des retgidor Sr. Soler (*Molinet*).

¿E-hu veurem si *La Aurora* haurá de rectificar res de lo que va dir! ¿O no hi ha més que fer rectificar? Pero ¿no mos entrecuytem! Dissapte qui vé mos veurem ses caretas, si Deu ho vol!

Sección Local

El domingo pasado y el lunes de esta semana celebróse hermosa fiesta en la iglesia de la Santa Familia, con motivo de conmemorarse el día 24 el tercer aniversario de la inauguración de dicha iglesia y de la fundación del Instituto de las Siervas de la Santa Familia.

Por la noche del domingo se cantó un piadoso ejercicio con sermón sobre la «Visita Domiciliaria» que cuenta ya con 8 coros en nuestro pueblo, por el Pro. D. Pedro Domenje.

A las 8 de la mañana del lunes el M. I. Sr. D. Mateo Rotger, durante la misa, recibió como delegado del Sr. Obispo, la renovación de votos de 5 Profesas, los votos que por vez primera esmitieron tres Novicias y dió a la postulante D.ª Antonia Femenias el sagrado hábito con el nombre de Sor Antonia Maria de la Merced.

Cantado el *Te-Deum*, el Sr. Rotger dirigió a la numerosa concurrencia una atinadísima y elocuente plática.

Por la noche se cantó con exquisito primor el trisagio y con la unción que le es propia predicó sobre la Santa Familia el P. Lorenzo Riera, Felipense

Todos los actos se vieron concurrísimos en extremo.

Nuestra más cordial felicitación á las buenas Religiosas.

Víctima del terrible tifus falleció en el predio de *Santa Ponsa* y en la madrugada del sábado de la semana última el apleciable joven D. Alejo Lluill Morey de 17 años de edad, recibidos con edificante piedad los santos Sacramentos.

Hoy en la parroquia é iglesia de Sto. Domingo se celebran los funerales en sufragio del malogrado joven.

Reciba toda su atribulada familia y en particular sus distinguidos padres y su tío D. Juan Morey, Pbro. la expresión de nuestro más sentido pésame.

Govèrbs

Gedeón està á punto de casarse.
 —¿Ronca usted?—le pregunta su futura suegra.
 —Jamás, señora.
 —¿Pero cómo lo sabe usted?
 —He estado sin dormir toda una noche para asegurarme.
 * * *
 Un elegante de provincias, presumido como él sólo, entró en una guantería de Madrid, pidió un par de guantes, se los puso y, después de estarse mirando las manos un cuarto de hora, preguntó si le dejarían un espejo.
 —¿Grande ó pequeño?—le preguntó un dependiente com amabilidad.
 —Me es igual... Es para ver cómo me sientan estos guantes.

EXAMEN EN VERSO

Dicen que fué en la Universidad de Granada. Un alumno apostó á que se examinaba en verso. En efecto, apenas ocupó su silla le preguntaron:
 —¿Qué es ley?
 —Lo que manda el rey—contestó el examinando imperturbable.
 —¿Es usted poeta, Sr. Castillo?—dijo sonriendo el profesor, estimando casual la respuesta. Pero júzguese de su asombro al oír que el alumno dice:
 —Un poquillo.
 —¿Usted se chancea?
 —No es esa mi inaa.
 —Hagré de darle suspenso.
 —Eso pienso.
 —Vaya usted afuera,
 —Cómo usted quiera.
 Y perdió el curso, pero ganó la apuesta.

Es Caminé

Sa vida de'n Caminé,
 es vida del tot honrada,
 per axó qui si vol fé
 necesita lo primé
 una conducta provada.
 Es xismes que s' en du ell

son cosa de poc salero
 xada, senaya y martell,
 y un llebrero en es capell
 que diu: Peon Caminero.
 Pertex en bon dematí
 en sos xismes-carragat,
 s' en va cap en es camí,
 també s' en du, axó sí,
 tabac ros ben capolat.
 Tot d' una passada fa
 per tota sa carretera
 si troba, ensá y en llá,
 pedres, las gafa 'b sa má
 y les tira a sa vorera.
 Quant ja te 's cami adasat
 y per tot a fet pessada.
 l' homo ja 's troba cansat,
 se posa ben aplantar
 y fuma bona pipada.
 Com ha feta sa fumada
 ja picar pedra s' ha dit!
 mitja senaya clocada
 dalt ses pedres te posada
 per no seura tan rostit.
 Quant ha feta una tendeta
 te ganes de berená,
 regonex sa seneyeta,
 agafa sa guinevata
 y ¡bonas llesques de pá!
 Llevors panxata estirada,
 ben plena que no hi cap res,
 fuma segona vegada
 pipada y altra pipada
 y en fuma dues ó tres.
 Com troba qu' en te bestant
 en es trabay va fer via
 y treballant y cantant
 y una estoneta fumant
 se passa tot lo sant dia
 A les onze ó un poch més.
 preppara sa graxonera
 es dirvos es per demés,
 qu' en so fret, serca resés
 y n sa caló sa figuera.
 Fa una stona de cuiné,
 de pedres uns fagons fa,

ha hi fa foch es que 's mesté,
 en un cuart y mitx ja té
 se arrós á punt de menjá.
 Se senya 'n quatra grapades,
 posa se ros dins un plat,
 ¡venguén bones cuerades!
 beu dues ó tres vegades
 y se queda asseciat.
 Sen vá 'dormí un poch tambe
 com ha dinat y fumar,
 despertarlo no convé,
 per axó dexemlo fé

que dormigue desquensat.
 I. B. zinos
Se desea
 vender un caballo, guar-
 niciones y carreton en
 buen estado.
 Para informes en esta
 redacción.

Cuevas dels Hams

Iluminado eléctrico—2 carruajes gratis, llegada de trenes

MANACOR—Mallorca

Precio de entrada

Una ó dos personas, 5 pesetas.
 Por cada persona que se añada, 2:50 pesetas.
 Por niños menores de 10 años, que no sean de pe-
 cho se abonará, 1'25 pesetas por cada uno.

Hay para vender

varios toneles de roble de cabida de 200 ó 210 cuar-
 tiles cada uno.

Informarán Plaza del Convento,-2 Manacor.

Cocina "LA ECONOMICA,"

Son las mejores por ser las más cómodas, las que
 consumen menos y las mas baratas.

Se hallan de venta en la cerrajería de

Francisco Vadell Ramonell

Plaza de la Iglesia número 6

Mallorca Manacor

Esta casa ofrece ademas tuberías de todas clases,
 con gran rebaja de precios.

Ventas al contado y á plazos.

Disponible

Se desea vender

algunos bocoyes, cuarti-
 nes y barriles en buen
 estado.

Razón: Vjuda de Gabriel
 Cortés.—Calle Mercadal, 2
 (Esquina á la Plaza.)

"La Central,"

Sombrereria de

Juan Gual

En este establecimiento se encontrarán
 sombreros de todas clases á los siguientes
 precios:

Sombreros de fieltro de 2 á 12 pesetas; som-
 breros para sacerdote de 8 á 25 id; hongos de
 6 á 12 id; gorras de 1 á 4 pesetas.

PLAZA DEL CONDE DE SALLENT, 2

Manacor

Juan Ticoulat

Cirujano Dentista

Estará en Manacor todos los domingos

Plaza de Weyler 2, piso 2.º

En Palma, Calle Colon, 64 pral.

Horas de consulta: de 7 á 1 y de 2 á 4